

Notat i forbindelse med sparing i Saltdalsskolen.

Røkland skole

30.10.20

I forbindelse med den økonomiske situasjonen i Saltdal kommune og budsjett 2021, ønsker jeg som inspektør (fagleder) og rådgiver ved Røkland skole (grunnskolen) å trekke fram viktige konsekvenser som sparing i grunnskolen har ført til, og kan ytterligere føre til.

I de siste 5 årene har ressursene til Røkland skole vært så marginale at antall lærerstillinger ikke har vært tilstrekkelig. Med dette mener jeg at vi har, og har hatt en situasjon der det ikke har vært mulig å få plass til alle oppgavene i opplæringa, innenfor de stillingene vi har til rådighet.

Skolen er en 1 – 10 skole der elevene i 1. – 10. trinn må dele på de lærerne vi har. Selv om vi har lærere som er knyttet mest til bolkene - 1. – 4.trinn, 5. – 7.trinn og 8. -10.trinn, er det spesielt fra 5. – 10. trinn slik at lærere kan ha deler av sin stilling i mellomtrinnet og deler av sin stilling i ungdomstrinnet.

Skolen har i tillegg SFO, som er bemannet av assistenter som bruker deler av sin stilling i skolen og i SFO- tid før og etter skoletid.

Vi er heldige som har godt utdannet og erfarne lærere og assistenter som arbeider hardt for at skoledagene skal bli best mulig tilrettelagt for elevene, men vi har også erfart hvor sårbart skolesystemet er ved lengere sykdom blant lærerne og assistentene. I slike tilfeller er vi prisgitt at de andre lærerne og også assistentene våre står på, for å løse daglige utfordringer. Da tar de på seg flere oppgaver enn de har i sin egen stilling. I slike situasjoner trenger vi også tilgang til kompetente vikarer, men gjennom mine 15 år som inspektør har jeg erfart at å få tak i vikarer med lærerutdanning ikke er enkelt.

Hvorfor har vi ikke tilstrekkelig ressurser på Røkland skole:

- Kort sagt, så har vi for mange oppgaver i forhold til årsverk.
- Pr. i dag har vi ikke «plass» til at klasser **ikke** er sammenslått i skoletimer i flere fag:
- **Slik ser det ut i skoleåret 2020 – 2021: Småtrinnet:**
- 2. og 3.trinn slått sammen i kroppsøving, 1. og 2. trinn slått sammen i musikk og 3. og 4.trinn slått sammen i musikk.
- Mellomtrinnet (5. – 7.trinn) har ingen sammenslåinger på grunn av at klassene har for mange elever.
- Ungdomstrinnet er slått sammen i Kroppsøving – 8. og 9.trinn og i musikk 8.og 9.trinn.
- I valgfag og fordypningsfag er det grupper fra 8. og 9. og 10.trinn sammenslått i tre forskjellige fag, både i fordypningsfag og i valgfag.

- Røkland skole har også 9 elever som har krav på samiskundervisning. To av disse har samisk som 1. språk, og har flere timer pr. uke enn de som har samisk kultur. Elevene er delt i tre grupper, og har samme lærer. Vi bruker ca. 31 % av en lærerstilling til å få dekket denne undervisningen.
- Skolen har også en del timer som er **tildelt elever med spesielle utfordringer faglig og eller sosialt**. Disse er utredet av enten PPT, BUP, NSS osv. eller flere av disse hjelpetjenestene. De har sakkyndige vurderinger der PPT anbefaler hvor mye ekstra ressurser hver og en av disse elevene trenger og har krav på. En del av disse timene som elevene skal ha er timer med spesialpedagog, en del er det også anbefalt assistenttimer til.
- Myndighetene har også sagt gjennom **Stortingsmelding 21 (2016 – 2017) «Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet» og Stortingsmelding 6 (2019 – 2020) «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO»** at alle klasser i grunnskolen skal ha mulighet for å få tidlig innsats i form av ekstra oppfølging for elever som ikke har nådd så langt som forventet for å kunne komme seg videre i læringsløpet. **Saltdal kommunes «Strategiplan for Saltdalsskolen 2019 – 2022» sier også: ...er det et stort fokus på at både barnehagen og skolen må fremme barn og unge den dannelsen og utdannelsen de trenger for framtida. (s. 3)**
Røkland skole hadde i underkant av en skoletime til denne bruken i skoleåret 2019 – 2020 som ble brukt til lese- og skriveopplæring på småtrinnet for enkelte elever. **Dette skoleåret 2020 – 2021 har vi ca. 42 minutter pr. uke som vi har valgt å bruke på grunnleggende engelskopplæring i mellomtrinnet for enkelte elever.**
Her har vi ikke klart å innfri en mer systematisk og bred tidlig innsats, siden vi ikke har plass til dette i våre lærerstillinger. For en del år tilbake hadde vi tidlig innsats både i lesing/skriving og regning på småtrinnet, men de siste årene har vi ikke hatt nok ressurser til dette. Nå har også myndighetene utvidet kravet til å gjelde alle trinn i grunnskolen gjennom St. meld 6 (2019 – 2020)
- **Hvor bruker vi også lærerressurser:** En time pr. uke til lærer i elevrådet (5.-10.), tre timer pr. uke til teamledere (1. – 4.trinn), (5. – 7.trinn) og (8. – 10.trinn).
En time pr. uke til arbeidsplassstillitsvalgt. I tillegg har vi en lærer som har dataansvar på skolen, en oppgave som bare har vokst og vokst med årene, men som ikke får ressurser i forhold til oppgavemengden.
- Skolene har også en «pott» på såkalt **«byrdefull ressurs»** som regnes ut etter elevtallet, men siden vi ikke har «plass» til mer enn en av disse timene inne i lærerårsverkene, kan vi ikke få utnyttet denne ressursen fullt ut. Vi har lagt ut kun en av disse timene er en time til en ekstra kontaktlærer i 7.trinn som har 21 elever og seks elever i klassen med ekstra utfordringer.
- Denne høsten innfører Norge nye fagplaner i alle klasser unntatt 10.trinn – **Fagfornyelsen**. Det er en krevende situasjon der alle lærerne skal fornye alle sine fag, slik at de er i tråd med den nye læreplanen. I en slik situasjon burde ikke skolens administrasjon og lærerstab bruke sine ressurser på å bekymre seg for om vi har nok folk til å undervise våre barn og unge, men bruke sine krefter på å tilpasse sine fag og sin undervisningspraksis slik at dette blir i tråd med de nye kravene som fagfornyelsen setter til kvalitet i skolen.

HVORDAN SER DET UT NESTE SKOLEÅR (2021 – 2022) PÅ RØKLAND SKOLE?

- Neste skoleår vil elevtallet ut fra dagens opplysninger være slik:
- 1. – 4. trinn: 45 elever
- 5. – 7.trinn: 44 elever
- 8.-10.trinn: 40 elever

Hvis skolen må spare inn på antallet lærerstillinger sett i forhold til i dag fra 01.08.21, vil det få store konsekvenser for skolen.

HØSTEN 2021:

- Vi kan ikke slå sammen klasser i ungdomstrinnet fordi vi skjermer 10.trinn, som er avgangsklasse, for sammenslåing.
- 8. og 9.trinn vil til sammen være 31 elever, noe som vil skape store utfordringer ved sammenslåing. Foreldre, lærere og skolens ledelse vil ikke finne dette forsvarlig.
- Mellomtrinnet vil enten få 26 elever i ei gruppe hvis 5. og 6.trinn slås sammen, eller 29 elever i samme gruppe hvis 6. og 7.trinn slås sammen. Dette er heller ikke å anbefale, ut fra de erfaringer vi har etter flere år med sammenslåinger av to klassetrinn i flere fag.
- 1. trinn ønsker også skolen å skjerme fra sammenslåinger – det er mye som skal på plass for at elevene skal tilpasse seg skolen det første skoleåret.
- Sammenslåing av 2. og 3. trinn vil bety 26 elever i samme gruppe. Sammenslåinger av 3. og 4.trinn utgjør 24 elever i samme gruppe. Her ser vi også store utfordringer i forhold til gruppestørrelsen.
- **Min konklusjon er at vi trenger faktisk mer lærerressurser til 01.08.21 enn vi har i dag hvis vi tar disse tallene til etterretning.**
- Saltdal kommune har laget og godkjent en «**Strategiplan for Saltdalsskolen 2019 2022 Alle skal med**» Dette er kommunens styringsdokument for pedagogisk utviklingsarbeid de neste årene. Planen inneholder mange gode og riktige satsingsområder for skolene, men jeg er spesielt bekymret for elevenes læringsutbytte hvis Røkland skole sitter igjen med så knappe ressurser at vi blir nødt til å slå sammen flere klassetrinn til store grupper, og ikke har ressurser nok til tidlig innsats og spesialpedagogisk hjelp til elevene. Strategiplanen sier bl. annet følgende om læringsutbyttet: **For at elevene skal få et godt læringsutbytte i skolen, er det viktig med fokus på tilpasset opplæring. Tilpasset opplæring er et virkemiddel for at alle skal oppleve økt læringsutbytte. (s. 6)** Røkland skole vil få en situasjon med store grupper der to og to klassetrinn er sammenslått, hvis vi ikke får nok lærerressurser. Dette vil medføre at tilpasset opplæring til hver enkelt elev vil bli en uhyre vanskelig oppgave for lærerne. De vil få to nivå i samme gruppe der tilpasning skal skje etter individuelt nivå. I tillegg må de differensiere det faglige nivået innenfor hvert trinn individuelt.

- Strategiplan for Saltdalskolen sier også i forbindelse med godt læringsutbytte: ***elevene skal få tilpasset opplæring og medvirke i egen læring (s. 7) – og elevene skal delta i planleggingen, gjennomføringen og vurderingen av opplæringen (s.7)***
- Under satsingsområder for saltdalskolen i Strategiplan for Saltdalskolen, under avsnittet «Strategi for godt læringsmiljø i skolen (hvor vil vi)» står det følgende: ***Skolens ledelse benytter tidlig innsats som et strategisk virkemiddel i arbeidet med å gi alle barn nødvendige grunnleggende ferdigheter. (s. 8)*** Her viser jeg til tidligere opplysninger i dette notatet om skolens ressurser i denne sammenheng.
- Det vil være stor sannsynlighet for at Elevundersøkelsen og Nasjonale prøver framover vil bli et produkt av en slik beskrevet situasjon. Den skolebaserte vurderinga «Ståstedsanalysen» (Udir.) vil også sannsynligvis framover avdekke tendenser som vil understreke dette.
- Røkland skole gjennomførte nå i oktober 2020 en slik ståstedsanalyse, der resultatet blant annet viser en del av et bilde på at vi ikke har tilstrekkelige ressurser slik det er nå.
- Sammenlikner vi Saltdal kommune med andre kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med, viser statistikker at vi ikke bruker så mye ressurser på opplæring som enkelte andre kommuner velger å gjøre.

Evy Almo

Inspektør/Rådgiver

Røkland skole